

ВЕСЕЛКА

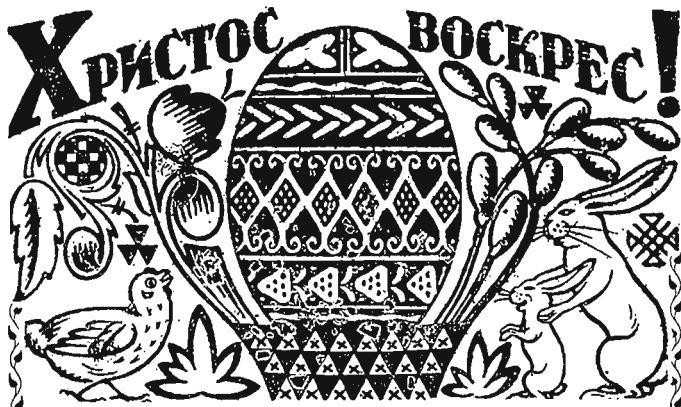

ЖУРНАЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

THE RAINBOW

A CHILDREN'S MAGAZINE

З НАГОДИ ВЕЛИКОДНЯ НАШИМ СПІВРО-
ВІТНИКАМ, ЧИТАЧАМ ТА ЇХ БАТЬКАМ,
ОПІКУНАМ, УЧИТЕЛЯМ І ВИХОВНИКАМ,
УСІМ ПРИХИЛЬНИКАМ НАШОГО ЖУРНА-
ЛУ Й ЖЕРТВОДАВЦЯМ
РАДІСНЕ

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

ш л е

Редакція „ВЕСЕЛКИ”

Мартуся Прийма має всего п'ять роки і ще не вмів ні читати, ні писати. За неї написала листа її матуся. З цього листа довідуємося, що Мартуся з захопленням оглядає „свій журнал” і вчить напам'ять віршики з „Веселки”. Зокрема вона любить пригоди Гоци Драла та вірші Р. Завадовича. Мартуся ходить до дитячого садочка при церкві Непорочного Зачаття в Гемтремку, Миш.

Колишня наша читачка з Торонта, Ольга Кордон пише:

Слава Ісусу Христу! Шановна Редакціє „Веселки”. Складаю Тобі найсердечнішу подяку за гарний журнал. Я отримувала його впродовж кількох років. Він був для мене великою допомогою в науці. Тепер я добре читаю й пишу по-українськи й вивчаю українознавство. Читаю також газети й журнали для дорослих та позичаю книжки з української бібліотеки. „Веселка” є цінним журналом для навчання дітей рідної мови. Бажаю успіхів у дальшій праці для дітей!

Відповідь Редакції: Дорога Оло! Нам приємно довідатися з Твого листа, що „Веселка” добре виконує своє завдання в навчанні дітей українознавства. Бажаємо Тобі успіхів у Твоїй дальшій науці!

РОЗГАДАЙМО!

ЩО ЦЕ?

- Як відріжеш — то збільшиться, як додаси — то зменшиться.
- Бари з неї — більшатиме, клади в неї — меншатиме.
- Впала стрічка через річку, поєднавши береги.
- Чотири брати біжать, один одного не догонить.
- Всі його люблять, всі його чекають, А хто подивиться — кожен скривиться.
- Дві зірки увесь світ бачать.

ШАРАДА

- 1-3 йде з гарячої страви
- 2-3 діра в землі, в якій живе лисиця
- 3-4 є при образі
- 4-1 інакше географічна карта.

Цілість дасть слово, яким називаємо гарний, розлогий, далекий вид.

ЖАРТІВЛИВЕ ПИТАННЯ - ЗАГАДКА

Василь кинув Івасеві п'ятнадцять яблук, і той зловив їх усі разом. Як це могло статися?

РОЗГАДКИ ЗАГАДОК ЗА БЕРЕЗЕНЬ ц. р.: ХРЕСТИКІВКА. По горизонталі: 1. Гирло. 3. Велет. 5. Ярослав. 7. Лямпа. 8. Кавка. 9. Горох. 11. Стеля. 13. Коломия. 14. Невід. 15. Шриффт. По вертикалі: 1. Гуцул. 2. Охота. 3. Вулик. 4. Тісса. 5. Ярмарок. 6. Вовчеля. 9. Гурон. 10. Холод. 11. Суміш. 12. Яхонт. ЯКА ЦЕ РОСЛИНА? Бурулька. ЩО ЦЕ? Міст.

ЖУРНАЛ ДЛЯ ДІТЕЙ КОЖНОГО ВІКУ

з кольоровими ілюстраціями виходить кожного місяця у Видавництві „Свобода” заходами Українського Народного Союзу. Редагує Колегія з членів Об'єднання Працівників Дитячої Літератури. Річна передплата становить у ЗДА — 4.00 дол., у інших країнах — рівновартість цієї суми. Ціна окремого числа — 40 центів. Ціна подвійного числа — 60 центів.

Обкладинка роботи М. Левицького
“THE RAINBOW” — “VESELKA”

Published monthly, except June to September Bi-monthly at Jersey City, New Jersey

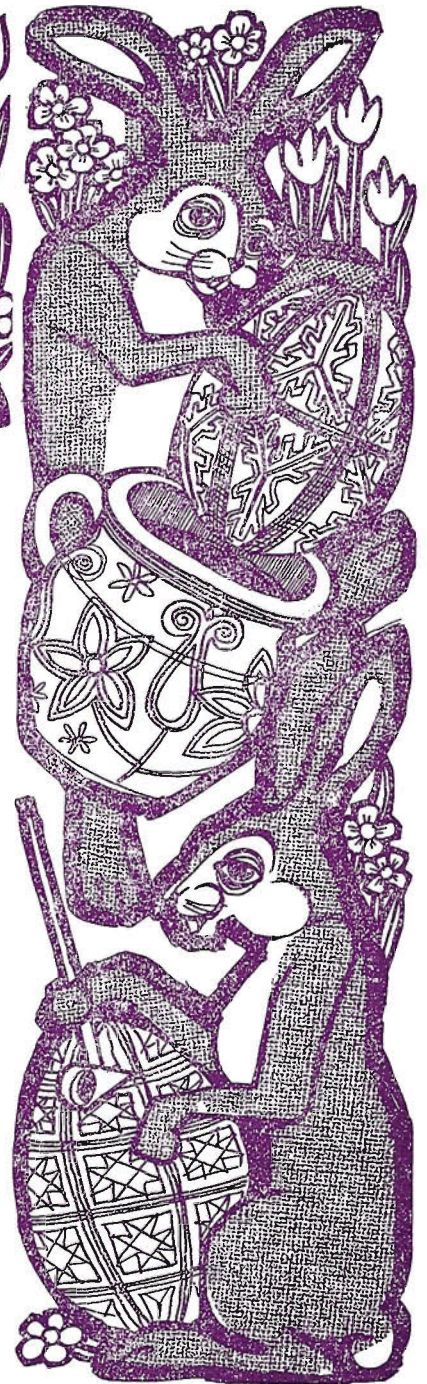
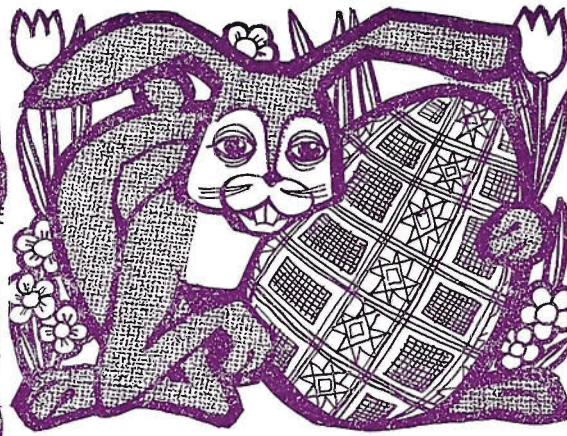
81-83 Grand Street — Jersey City, N.J. 07303

Subscription \$4.00 per year.

Entered as Second Class Matter at Jersey City N.J.

Ілюстрація на обкладинці:
Галина Мазепа — Великодня писанка

Оформлення третьої сторінки:
Богдан Певний

Катерина ПЕРЕЛІСНА

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Христос Воскрес! Усе радіє,
Сміється сонечко з небес,
Прозора річечка леліє —
Христос Воскрес!
Христос Воскрес!

В траві фіялочки зідхають,
І пролісок тремтить увесь,
Розквітла яблунька аж сяє —
Христос Воскрес!
Христос Воскрес!

Дзвенять пташки у полі, в лісі;
І дзвін співає до небес,
Де білі хмарки розпливлися —
Христос Воскрес!
Христос Воскрес!

Полспення-словничок: леліти — мінатися, переливатися кольорами; пролісок, або проліска — весняна квітка (mercury).

ВЕЛИКОДНІЙ СТІЛ

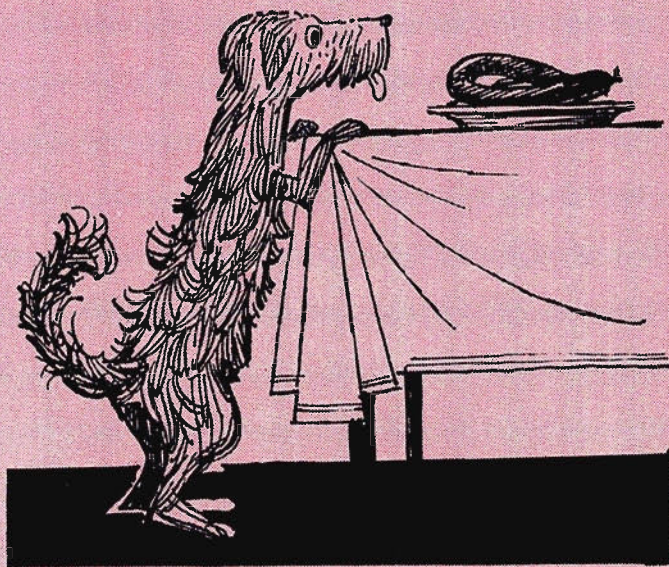
(Ілюстрації Ю. Козака)

— „Які чудові пахощі! Звідкіля вони? — принохувався Бровко, а тоді пхнув носом двері, і вони відчинилися. — Ах, це із святочного великоднього стола! Це пахнуть шиночка, ковбаска, бабка і всяке печиво! Аж слина тече. Мушу понюхати зблизька оті всі ласощі!”

Песик підійшов до стола і зіп'явся на передні лапи.

— „Ніхто мене не бачить, — подумав собі. — Поки прийде пан-отець святити писанки та ковбаски, спробую дечого...”

І вже ось-ось почав би Бровко бенкетувати, та знечев'я закрипіли двері. Одним скоком песик опинився під столом. До кімнати ввійшли два сірі котики.

— Мр-няу, — писнув один, — гляди, Мурку, які ласощі на столі! Покуштуймо всякого потроху.

— Мр-няу, — писнув другий котик, — тільки поспішаймо, поки нікого нема.

— Скачім!

Відбилися від підлоги, мов м'ячики, і вже обидва на столі.

Бровко аж затрявся від обурення.

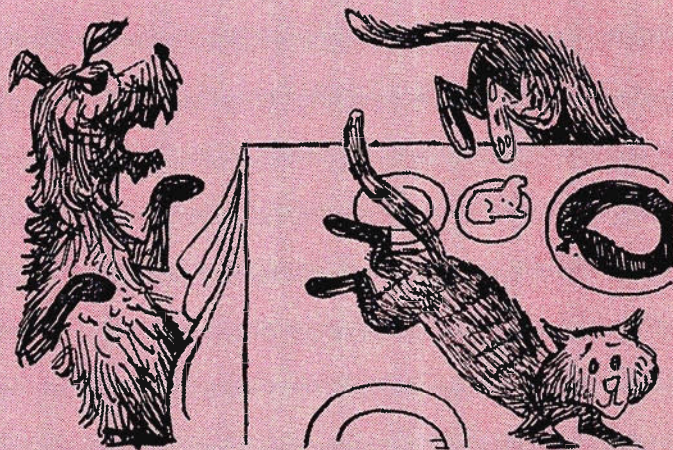
— „От безсоромні ненажери! — подумав. — Господарі приготували великодній стіл, а вони ласують!”

— А злодюги! Геть звідсіля! Зараз вам хвости повириваю!

А Бровко гавкає ще голосніше, наступає на котів.

До кімнати вбігла бабуся, побачила, що діється.

Гоц-гоц! Зіскочили коти зі стола, наїжили шерсть на хребтах, порскають.

— А киш, котюги! — крикнула.

Мурко й Бурко миттю зникли за дверима. Бабуся підійшла до Бровка.

— Добрий, добрий наш песик. Розумний і вірний сторож. Пильнував святочного стола, не дав котам зробити шкоди. Можна сміливо лишати все під твою опіку. — І погладила Бровка раз, другий і третій. — Дістанеш, песику, нагороду за свою пильність. Належитьесь тобі шматок ковбаски.

Бровко зіщулив вуха, сховав хвіст під себе. Ніяк не тішать його похвали бабусі. І не бере ковбаси від бабусі. Тихенько виходить за двері.

— „Що це сталося нашому Бровкові? — неспокійно думає бабуся. — Не хоче їсти ковбаски, може хворий?”

Але Бровко здоровий-здоровісінький. Він не зовсім певний, чи дійсно належаться йому похвала і нагорода. Сидить у своїм кутку і думає.

Подумайте, діти, й ви...

Переказав Б. Д.

Весела Оркестра

Раз музичні інструменти
Так зустріли диригента:

Обізвався контрабас:

— Я не хочу йти до вас!..

Обізвалася труба:

— Ба-ба-ба, ба-ба-ба!..

Обізвались барабанчики:

— Ми собі побили пальчики!

Закричали скрипочки:

— Дуже тиснуть нас смички!

Відгукнувся і рояль:

— Дуже-дуже-дуже жаль!..

(Довго плакав і зідхав,
А чого жаль — не сказав!).

Обізвались цимбали:

— Ми давно уже не грали,

Ми давно уже забули

Все, що знали!..

Сурма крикнула до всіх:

— Це не гра, а просто сміх!

Як отак ми маєм грати,

То вже краще танцювати!..

Контрабас вхопив трубу:

— Бу-бу-бу! Бу-бу-бу!

Із цимбалами роялі

Витанцьовують по залі,

А маленькі скрипочки,

Ухопившись за бочки,

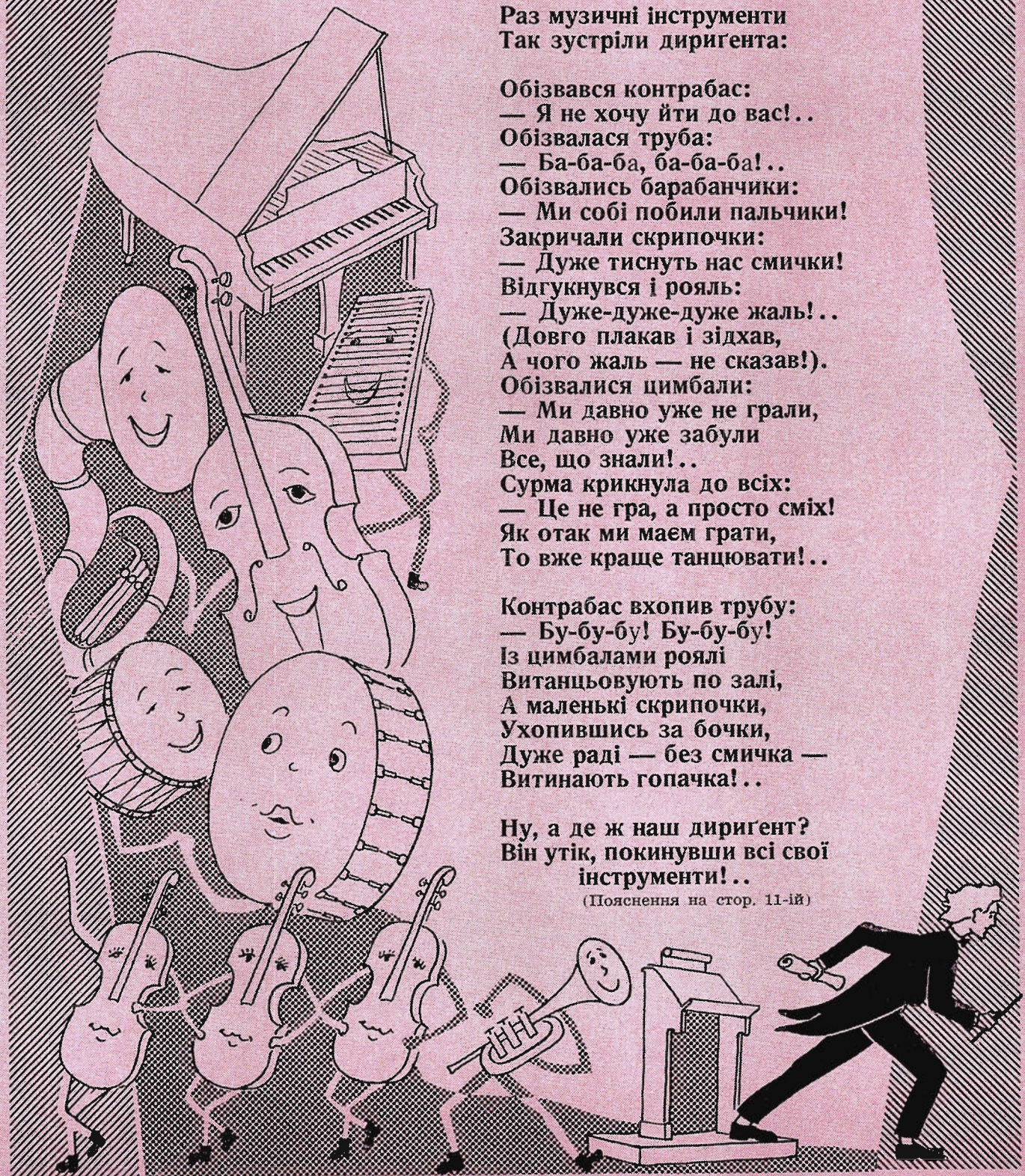
Дуже раді — без смичка —

Витинають гопачка!..

Ну, а де ж наш диригент?

Він утік, покинувши всі свої
інструменти!..

(Пояснення на стор. 11-ій)

А ХТО ТИ?

Був чудовий, соняшний квітневий день. Цілий тиждень перед тим ішли теплі ріденькі дощі. Мама раділа й казала, що то дуже добре на квіти й на трави.

— А хіба я квітка чи травина?! — незадоволено обвесився Сергійко. — Мені он треба на вельосипеді їздити, змія запускати, в м'яча з хлопцями бавитись! А тут усе розкисло...

Отож, коли настали короткі вакації, Сергійко тішився, що на цей час він виїде з міста. Разом з татом він поїде на кілька днів до Міннесоти. Тато має там свої справи, а Сергійко — свої. Там живе двоє його друзів, що з ними він уже два роки не бачився, а лише листувався. Один — Мирон, на рік старший від Сергія. Мирон дуже добре вчиться, мріє стати астронавтом і збирає поштові марки. Сергійко спочатку збирав поштові марки для Мирона, а потім так цим захопився, що і сам став юним філателістом. Виявилось, що кожна марка має свою історію, і про це дуже цікаво знати.

А другий Сергійів приятель у Міннесоті — Михась, ровесник Сергія. З ним Сергійко листувався без цікавості. Він радше двічі написав би Миронові, ніж склав кілька речень для Михася. Але Михасеві батьки ще з дому приятелювали із Сергієвими, і діти теж мусіли листуватися. Михась до того ж так погано писав по-українськи, що Сергій, сам не такий уже й писар, ледве міг розібрати Михасеві карлочки. На таке писання дідусь казав, що це написано так, ніби курка лапою дряпала. Тому Михась часом уявлявся Сергійкові з курячими лапами, замість рук, і тоді він довго сміявся, а дідусь докоряв із кутка:

— І чого б це я реготався, як заєць на капусту?!

На такі слова Сергійко знову вибухав реготом. Ну, й скаже ж дідусь щось таке!

Як Сергійко з татом виїжджали в дорогу, світило веселе весняне сонце. А як приїхали до Міннесоти, там був дощ... Але Сергій і не журився: нехай буде й дощ, аби побачити друзів.

Проте, виявилось, що в Міннесоті весняна перерва в школі не тоді, як у Сергієвому місті. Прийшов Сергій до приятелів, а вони — в школі.

— Ти піди до них у школу, там і побачитесь, а то сьогодні там після занять вистава, то додому вони не скоро повернуться. Та й виставу заодно побачиш, — сказала Миронова мама.

Школа була недалеко, всього за кілька бльоків. Але як знайти приятелів у цьому різнобарвному, крикливому морі рухливих, голосних хлопчиків та дівчат? Усі метушаться, біжать повз Сергія, мало з ніг його не збили, і нікому нема діла до того, що він приїхав здалеку і шукає своїх друзів.

Нарешті, спинився Сергій біля одного хлопця, що пив прохолодну воду з фонтану, і запитав:

— Чи ти не знаєш мого приятеля? Я б хотів його побачити!

— А як його звуть?

— Михась Лавріненко, — відповів Сергій.

— Як, як!? Це якесь незвичайне прізвище! А в котрій він класі?

— В сьомій, — повідомив Сергій.

— У нас п'ять сьомих класів. Це велика школа... А якої він національності?

— Української, так само, як і я, — відповів Сергій.

— У нас багато українців, але про такого я ніколи не чув. А мене звуть Сандор Ковач, і я — мадяр. Мій тато боровся проти совєтів за незалежність Мадярщини.

— А може ти, Сандоре, знаєш Мирона Ліщинського?

— Звичайно! Мирон — українець, козак. Його вся школа знає. Я з ним поштовими марками обмінююсь, і ми належимо до гуртка авіомоделістів. Ходім, я тебе проведу до Мирона.

І за кілька хвилин Сергій уже стискав Миронову руку. Хлопці щільно обступили їх, і кожний з них хотів познайомитися з гостем „із закордону". Сергійко аж розгубився — стільки нових знайомих! Аж раптом із-за десятка плечей побачив він біля дверей невеличку, трохи згорблену постать і впізнав Михася. Сергій кинувся його привітати, бо вже велика перерва доходила до кінця і от-от мав задзвонити дзвоник на лекцію.

— Михаську! Добридень! Я до тебе в гості приїхав. Не сподівався? Я навмисно не писав, думаю тобі несподіванку зробити! От шкода, що у вас тепер нема вакацій... Але післязавтра субота, то я до тебе прийду, гаразд?

Хлопці знов обступили Сергія й Михася. Мирон також стояв у юрбі і посміхався. Хлопці прислухалися до української мови Сергія, а Михась тільки слухав, але не озивався.

— Це я його шукав, — звернувся Сергій до Сандора - мадяра. — Це Михась Лавріненко.

— Це Майк Леврі, — заперечив Сандор. — Він не українець. Він нам ніколи не говорив, що він українець. Я — мадяр, це — Леррі О'Шессі, ірландець, це — Стенлі Пілецькі, поляк, ці двоє — німці. Мирон Ліщинський — козак, українець. А Майк — ніхто.

Михась почервонів і стояв, сумно похиливши голову. Погано бути ніким! І як же приємно було Сергієві, що Мирон користується загальною повагою і пишається тим, що він українець!

В суботу троє приятелів зустрілися і дуже добре провели цей день. Але в той час, як Сергій і Мирон не вмовкали ні на мить, Михась лише прислухався і часом несміливо посміхався. Видно було, що він обдумував, що йому робити. Він більше не хотів бути „просто Майком", ніким.

О Т А К !

Швиденько

(Пісенька для двох голосів з фортепіаном)

Узяли ми грабельки,
Узяли лопати.
Оттак-оттак! оттак-так!
Узяли лопати.

Грабельками розгребли,
Землю розрівняли.
Оттак-оттак! оттак-так!
Землю розрівняли.

А морквицю й пастернак
Тихо розсівали.
Оттак-оттак! оттак-так!
Тихо розсівали.

У садочок грядочки
Всі пішли копати.
Оттак-оттак! оттак-так!
Всі пішли копати.

А тоді вже дірочки
Прутиком робили.
Оттак-оттак! оттак-так!
Прутиком робили.

Та пісочком ще й дрібним
Зверху посипали.
Оттак-оттак! оттак-так!
Зверху посипали.

І копали грядочки,
Поки все скопали.
Оттак-оттак! оттак-так!
Поки все скопали.

В кожную дірочку оттак
Бурячки садили.
Оттак-оттак! оттак-так!
Бурячки садили.

Потанцюймо ж, щоб буряк,
І морквиця й пастернак
Виростили
Аж оттак!

СТОРІНКА ДЛЯ МАЛЯТ

Катерина ПЕРЕЛІСНА

КІЗОНЬКА

(Ілюстрація Б. Божемського)

Ой, ти, кізонько мала,
Біла, волохата!
Не стрибай тут під вікном,
Бо розбудиш тата.

Хочеш — хлібця скибку дам,
Хочеш — морковинку?
Хочеш — ріжки почешу
І поглажу спинку?

Тільки тут ти не стрибай,
А біжи в садочок,
Там ти знайдеш і траву
І смачний листочок.

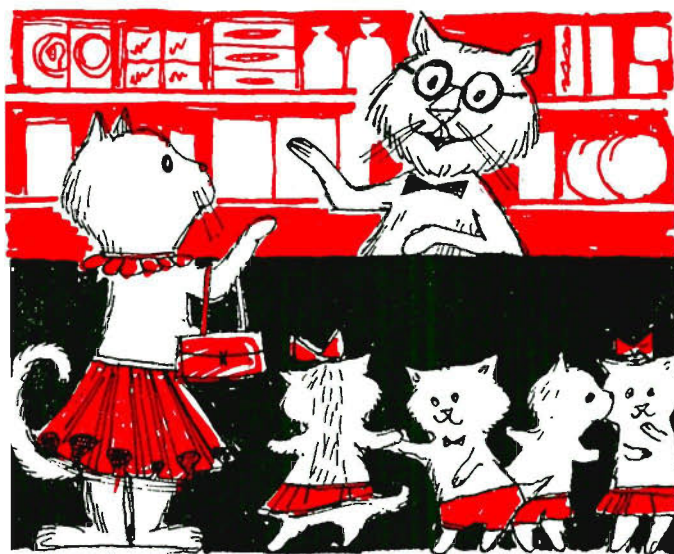
*Полекеття-словничок: скибка — окрасць,
напр. хліба (slice); спинка — спина (back).*

Катерина ПЕРЕЛІСНА

КИЦЯ В КРАМНИЦІ

(Ілюстрація Ю. Козака)

Раз прийшла в крамницю Киця,
Заглядає на полиці.
Може хоче щось купити,
Бо маленькі має діти?

— Ось цукерки! — „Ой, ні, любі!
Попсують вони нам зуби!
— Може тістечка смачного?
„Не вживаєм ми такого.”

— Молочка цього налити?
„Ой, то треба ще варити!”
— Що ж ви хочете, будь ласка?
„Трішки шинки і ковбаски!”

Дивіться, дивіться!

По рівній дорозі женеться автобус, немов по підлозі. На ньому є напис: АВТОБУС ЗВІРЯТ. У ньому звірята рядочком сидять. За кермою — гляньте! — сидить щось кудлате: це ж Брисько, собака, відразу пізнати! Неначе по маслі, він авто веде, не має випадків ніколи й ніде.

Усім подорожнім так радісно й добре! Ось котик вусатий сидить коло бобра, ось бурі ведмеді та сірі вовки, верблюди горбаті, слони, їжаки. Там сарна, козуля і цап з бородою, і видра, що завжди живе над водою. Там вивірка з хвостиком, наче мітла, велика жирафа і мишка мала.

Та звідкись рука велетенська взялася, вона до автобуса вмить простяглася, високо угору його

підняла й поставила легко... на крайчик стола. Гей, що ж то за велетень, дужий, завзятий, що може автобуса вгору підняти?

Вгадати не важко. То хлопчик Петро підносить автобуса, наче перо. Зробив він автобус з твердого паперу, з картону теж вирізав лева, пантеру, жирафу, козулю, ведмедя, вовків, верблюдів горбатих, зайців, їжаків.

І мчався автобус по рівній підлозі, дорога скінчилася аж на порозі: під стіл повернулись з наказу Петра: „Кінець прогулянню, і спати пора!”

Пояснення-словничок: картон — твердий папір (card-board); козуля — гірська або скельна коза; прогуляння — прогулянка (outing).
Похилі букви — наголошені.

Л. ГАДАЙ

У КВІТНІ

Скороспілка
веснянка

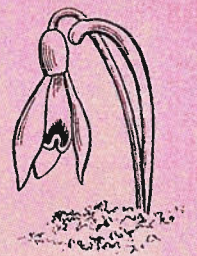
Гайда!
Без пальта
вибігаю з хати.
У дворі
дітвори
вільно погуляти.

Де зима?
Вже нема,
бо вже місяць квітень!

ожили
дерева
і розквітли квіти.

А шпачок,
співачок
Вже по гілці скаче.
Ти тут знов?
Будь здоров,
Милий наш співаче!

Скорозріст-
піденіжник

Пальто — плащ (overcoat); гуляти — прохажуватися, бавитися, гратися.

ХЛОПЦІ — МОЛОДЦІ

(Сценічна картина на 3 дії з часів Козаччини)

Діюві		особи:
Дід Улас		Івась - 10 років
Олеся	дівчатка 10 - 12 років	Ганна - Олесина мати
Маруся		1 запорожець
Уляна		2 запорожець
Калина		
Степан	хлопці 11 - 13 років	1 розбишака
Потап		2 розбишака
Юрась		

ПЕРША ДІЯ

Під лісом.

Ява 1

ЮРАСЬ (*сидить на камені перед невелизким багаттям і грає на сопілці пісню „Ой, у полі жито копитами збито”*).

Ява 2

ДІВЧАТКА (*навшпиньки виходить з-за кущів*).
ОЛЕСЯ (*крадеться попереду, притулила пальгика до губ, всміхаючись підморгує й остерігає подруг*).

ДІВЧАТКА (*зупиняються за Юрасевими плезима, нахиляються до нього й мовчки слухають*).

ЮРАСЬ (*перегравши пісню, поправляє багаття*).

ОЛЕСЯ (*швидко нахиляється до Юрася*). Ще!

ДІВЧАТКА. Ще, ще, ще!

ЮРАСЬ (*здрігнувся від несподіванки*). Та цур же вам, сороки! Чого напосілися?

ОЛЕСЯ (*тупнула ногою*). Чув? Ще!

ДІВЧАТКА. Ще, ще, ще!

ЮРАСЬ (*посміхається, поволи підносить сопілку до уст і грає ту саму мелодію*).

ДІВЧАТКА (*співають з ним разом*).

Ой, у полі жито
Копитами збито,
Під білою березою
Козаченька вбито.

Ой, убито, вбито,
Затягнуто в жито,
Червоною китайкою
Оченька накрито...

ОЛЕСЯ. Тепер іншої!

ДІВЧАТКА. Веселішої!

ЮРАСЬ. А якої?

ОЛЕСЯ. Стривайте, я пригадаю.

ГАННА (*клизе з-за лаштунків*). Оле - сю! Олесю!

МАРУСЯ. Мати кличуть тебе, Олесю! Чувш?

ГАННА (*за сценою*). Оле - сю!

ОЛЕСЯ. Справді мати! (*Біжить на край сцени*).

Я тут, матусю!

УЛЯНА. Через нас і на тебе будуть мати сердитись...

ОЛЕСЯ. А хіба ж я так далеко відбігла від дому?

Ява 3

ГАННА (*входить*). Шукаю, гукаю, а вона тут! (*Докірливо*). І що ж ти, Олесю, тут робиш? Ніч наступає, а ти по лісі ходиш. Що я тобі, доню, казала?

ОЛЕСЯ (*примильно*). Та це ж, матусю, нічого! Я...

ГАННА. Не раз я тобі говорила, що не можна під ніч у ліс заходити!

ОЛЕСЯ. Та ще не пізно! Ще далеко до ночі.

ГАННА. Цить! Ти знаєш, що не можна без старших від хати віддалюватись!

ОЛЕСЯ (*зняквовіло, виправдуючись*). Я хотіла тільки подруг провести.

ГАННА (*лагідно*). Чи ж я тобі боронила б, доню? Але треба так, серце! Люті часи тепер настали. Чули ви, дівчатка, що Олесю розказував про харцизів-розбишак? Дітей ловлять та й туркам продають. Усюди їх тепер багато. Скрізь повно тієї погані. Невже хочеш, Олесю, щоб і тебе волоський харциз-розбишака перестрів та туркам у неволю продав?

ОЛЕСЯ. Не хочу! Але звідсіль і додому близько!

ГАННА. Близько — не близько, а оберігатись треба! І тобі, Олесю, і вам усім, дівчатка! А що ви тут робили?

ОЛЕСЯ. Матусю, Юрась так гарно на сопілці грав! А ми підспівували. Ось послухайте!

ГАННА. Годі! В мене робота.

ОЛЕСЯ. Тільки хвилину, матусю!

ГАННА. Годі, кажу! Іншим разом послухаю.

ОЛЕСЯ. То дозвольте нам тут ще хвилинку побути! Ось таку манюсіньку хвилиночку... (*Показує на пальгик*).

ГАННА. Що вже мені з вами робити? Нехай! Та глядіть, не довго! А тоді бігцем додому!

ОЛЕСЯ. Не журіться, матусю! Ми зараз!

ДІВЧАТКА. Ми зараз підемо!

ГАННА. Глядіть же! (*Пішла*).

ОЛЕСЯ. Юрасю! Заграй ще на добраніч веселенької! До таночку!

ДІВЧАТКА. Так, так, до танку! Дрібненько!
(Юрась позав „На вулиці скрипка грає”, дівчатка плещуть у долоні, деякі пригантицьовують).

УЛЯНА (наслукує). Цитьте! Хтось їде верхи. Чуєте? (Тупіт кінських копит).

КАЛИНА (тим часом вибігла поглянути). Та це Потап. Грай, Юрасю! (Юрась знов грає, дівчатка танцюють „Катерину”).

ПОТАП (входить, приплескує в долоні).

КАЛИНА (по хвилині). Годі!

ОЛЕСЯ. І справді!

(Танок припиняється).

ЮРАСЬ. А ти, Потапе, звідкіль тут узявся?

ПОТАП. До дядька Тимоша їздив.

ОЛЕСЯ. Чого?

ПОТАП. Хотів на запорожців подивитись.

ВСІ. На запорожців?

ПОТАП. Егеж!

МАРУСЯ. То вони там, у дядька Тимоша? Кажі!

ПОТАП. Я їй кажу! Двадцять братчиків, чубатих... Хлопці, як дуби! Ночуватимуть там. Я завтра вранці ще раз туди заскочу.

КАЛИНА. Тобі не важко, як коняка є.

ПОТАП. А пішки не ласка?

ОЛЕСЯ. Годі вам! Бачите, вже таки пізно! Пора додому, дівчатонька! Ось я вас ще проведу, та недалечко, бо матуся сердитись будуть.

УЛЯНА. Так ходім!

МАРУСЯ. Ходім!

КАЛИНА. А проводити нас, Олесю, не треба! Юрась і Потап ідуть з нами.

ОЛЕСЯ. Я тільки ось до могили.

(Всі виходять).

(З-за куцїв виходять два розбишаки в драпій одязі: засмагли облизгя, розкудовжені борода, на голові гудернацькі шапки, за поясом пістолі та довгі ножі, в руках здорові кий).

1 РОЗБИШАКА. Пет!

2 РОЗБИШАКА (зневірено-сердито махнув рукою в сторону дітей). Втекла! Треба було швидше наскочити так, як я казав. Як її тепер дістанемо?

1 РОЗБИШАКА. Дурень ти! Не бійсь, не втече вона від нас! Ось зараз буде вертатися додому. Мусить туди йти, бо іншої дороги нема.

2 РОЗБИШАКА. Щоб тільки не зчинила крику, бо як почують у хуторі, то з нами може бути погано...

1 РОЗБИШАКА. Теж вигадав! Біжи, підпали клуню, то вони не матимуть часу за нами гнатися, рятувати дівчину. Біля вогню будуть поратися.

2 РОЗБИШАКА. Не турбуйсь! (Резоге). Такого червоного півника пуцу, що ну!

1 РОЗБИШАКА. Не гайсь! Біжи! Потім зустрінемось у Крутому Яру. Там тебе дождатиму. (Ховається за куцї).

2 РОЗБИШАКА (зникає в лісі).

(Надворі смеркає).

ОЛЕСЯ (іде по під ліс, боязко розглядаючись). Господи, як лячно самій! Боженьку, коли б якнайскоріше добитись додому!..

1 РОЗБИШАКА (вискакує з-за куцї). Стій! Ані слова! (Хапає Олесю за руки й викругує їй назад).

ОЛЕСЯ (несамовито). Ой!

1 РОЗБИШАКА (затулив їй рота долонею). Мовчи, а то побачиш! (Махнув ножем).

ОЛЕСЯ (умліває і неміжно повисає на руках у розбишаки).

1 РОЗБИШАКА (зав'язує їй уста її ж запаскою і тягне в куцї).

(Далі в наступному числі)

КУТОК РОЗВАГ

ПЕРЕГОНИ З ДОЩИНКАМИ

Напевно бачили ви в кіно або на фотографіях у журналі муринських носіїв, як несуть вони вантажі на головах. Спробуємо зробити це і ми.

Кожен у нашому гурті кладе на голову дощинку. Стаємо в ряд і на знак — рушаємо. Перемагає той, хто перший добіжить до мети. Очевидно, під час бігу не можна притримувати дощинки руками.

Якщо комусь під час змагань зсунеться з голови дощинка, то вертається з нею на місце старту, знову кладе її на голову і починає наново свій біг.

ПОЯСНЕННЯ ДО „ВЕСЕЛОЇ ОРКЕСТРИ” НА СТОРІНЦІ 5-йї

Пояснення-словничок: смичок — fiddlestick; цимбали — музичний інструмент у формі скриньки зі струнами, по яких вдаряється молоточками; сурма — труба (trumpet).

Питання: Хто скаже, чому наприкінці вірш переходить у прозову розповідь?

„КУЛЬКА“

На стежці в городі лежала сіро-рожева кулька завбільшки в кулак. Кулька була вкрита ще м'якими колючками. З маленької мордочки стікала кров.

То був маленький їжачок. Здавалося, що він мертвий. Я принесла його в хату і стала наливати в ротик теплого молока. Тоді їжачок розплющив очка, чорні, як дві тернові ягідки.

Під піччю у грубці примістила я Кульку — так назвали ми їжачка. Там було йому тепло й затишно.

За кілька днів він уже сам хлептав молоко з мисочки.

Спершу помаленьку, з недовір'ям підсувався до нього наш котик Шмірцьо. Та, коли зміркував, що гість не грізний, став йому помагати пити молоко. Так було до того часу, поки Кулька трохи підріс. А потім, як лише кіт підходив, їжачок сварився, хрунькав, як свинка, і відштовхував Шмірця чорним рильцем.

До своєї грубки Кулька тягнув, що попало: ганчірки, шкарпетки, панчохи — і вистелював собі постіль. Цілий день спав, звившись у клубок. Часто залазив у чийнебудь черевик або чобіт і там спав.

Та були хвилини, коли він і вдень прокидався. То бувало тоді, коли ми приносили йому з городу хробачків. Почувши свист, він вибігав з грубки і з смаком їх з'їдав.

Те саме діялося при обіді. Чуючи свист, підносив рильце, наслухував, нюшив, а тоді чимчикував до стола. Зводився на задні лапки, як песик, і досягав з рук м'ясо.

Увечері бігав по всій кімнаті, а найбільше попри стіни. Його прогулянки тривали аж до ранку.

Раз у суботу Ксеня, підбіливши піч, залишила посудину з вапном. Вночі Кулька заліз у вап-

но. Вранці ми побачили по всій підлозі білі сліди маленьких їжачкових ніжок.

— Ох! — нарікала Ксеня. — І нащо тримати в хаті таке погане створіння! Вігме, я його викину!

Раз Кулька заліз у попільник і там заснув. Ксеня розпалила в печі. На їжачка впав розжарений вуглик. Тоді він чкурнув з попільника, аж хмарка попелу за ним закурилася.

— О! О! — кричала Ксеня. — Та тут якась нечиста сила!

Кулька в нас не дармував: вичистив хату з тарганів і мишей.

Перед Миколоєм відвідала нас Стефа, дочка вчителя. Приручений Кулька дуже їй сподобався.

— Він би нам придався, — сказала. — У нас погинули коти, а миші аж пицять!

Я подумала: „Зроблю Стефі несподіванку і на Миколоя подарую їй їжачка“. Так і зробила. Обкутала Кульку тепленько, поклала в коробку, і школярйки віднесли його панянці.

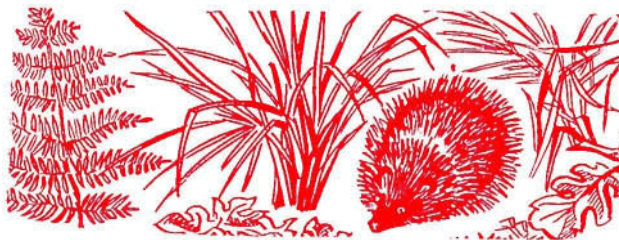
На новому місці Кулька не дармував, виловив усіх мишей. Тоді винесли його до комори, щоб і там зробив порядок.

Але трапилась біда.

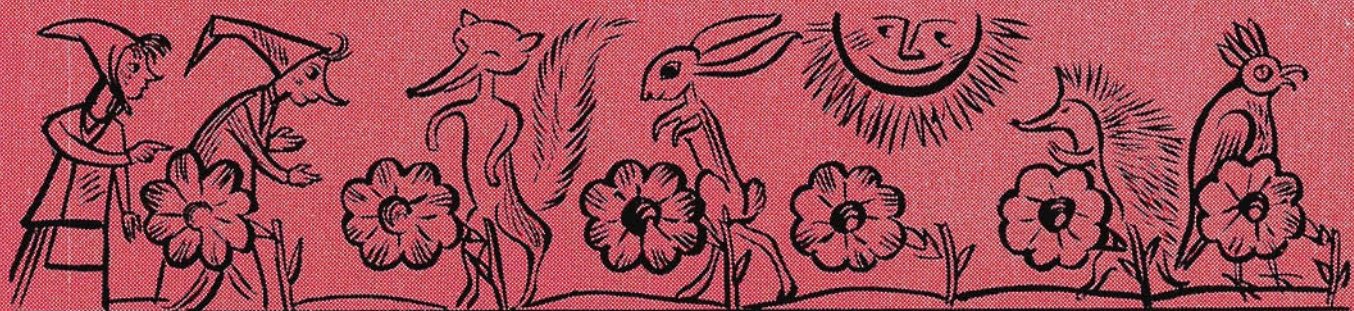
У сусідів біля школи теж були миші і, щоб їх винищити, насипали їм отрути. Отруєні мишки розбігались і гинули, де попало. Таку затруєну мишу з'їв Кулька і сам загинув . . .

Довго згадували ми Кульку. Особливо тужили за ним школярйки. Вони любили їжачка і приносили йому хрущиків та хробачків.

Пояснення-словничок: Кулька — малий круглий предмет (ball); колючка — prickle, thorn; терновий — thorny; рильце — мале рило (snout); хробак — worm; нюшити — to sniff, to air; вапно — тут: slaked lime; попільник, піддувало — спідня частина печі, куди спадає попіл; тарган — cockroach; комора — господарський будинок, де тримають зерно-збіжжя.

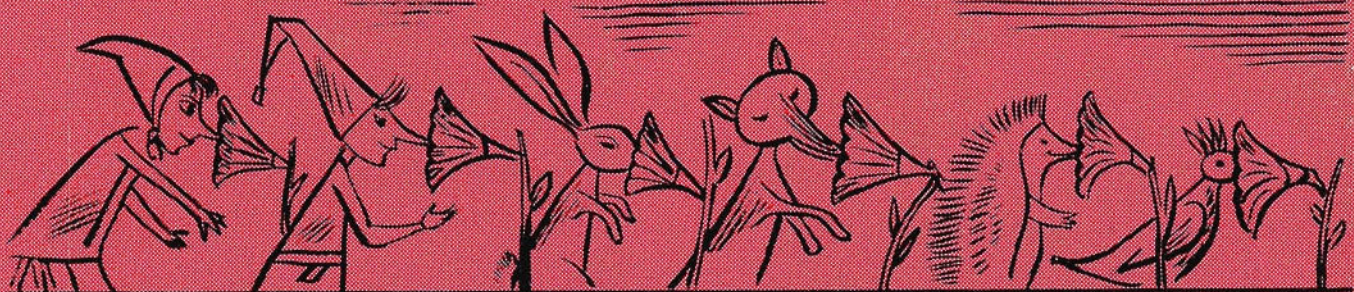
ГОЦА ДРАЛА

Сяє сонце поміж віти,
Розцвітають перші квіти.

Цей біленький, той синенький,
А ще інший рожевенький.

На галіву Гоца Драла
Друзів вміть понаскликала.

„А понюхайте, чи пахне!“
Хто понюхас — аж ахне.

Всі рядочком поставали,
У квітки носи занхали.

Стали нюхати щосили:
„Ах, який то запах милий!“

Нагло лис на всенький лис
Як не крикне: „Ой, мій ніс!“

Пчихнув тричі: пчих, пчих, пчих,
Аж йому заперло дих...

А із носа, мов стріла,
Вилетіла — бзззз! — бджола...

Хоч і спух той бідний ніс,
Та не лопнув і не тріс.

Бо Гоцуня лікувала,
Носа мастю шмарувала.

Ще й науку додала:
— Хлопче, квітка — не бджола!

ГОРОБЦІ

На піддашші сусіднього дому, навпроти мого мешкання, поселилася пара горобців. Ранньої весни вони стали будувати гніздечко під ринвою: носили туди билини сухої трави, нитки, пір'я — одним словом, усе, що було придатне для будови гнізда. Кінці шнурочків звисали з гнізда, і з цього можна було пізнати, що воно неглибоко між дошками.

За кілька тижнів було вже чути цвірінкання молодих горобенят — здебільша тоді, коли батьки приносили їм поживу.

Одного дня я їх побачив. Четверо малих жовтодзюбів посідали на даху й цікаво оглядали незнаний світ.

Згодом горобенята почали літати і навчилися самі шукати поживи. Часто злітали вниз, у городець між домами. Туди я кидав їм крихти хліба.

Якось пізньої весни небо вкрилося хмарами, загуркотів грім, зірвався сильний вітер — надходила буря. Молоді горобчики злетілися до своєї оселі й один за одним поховалися у заглибині, де було їхнє гніздо.

За хвилину прилетіла їхня мати, сіла на даху біля гнізда і голосно зацвірінкала. Було видно, що вона щось наказувала своїм дітям. Залітала на хвилинку в гніздо і щораз голосніше сварила їх. Урешті всі вони залишили гніздо і сховалися десь

— або на великому дереві або на піддашші сусіднього дому. Цього я вже не міг доглянути.

Почали падати перші великі краплини дощу.

Я стояв у дверях свого мешкання і думав: чого ж та нерозумна горобчиха вигнала діток з хати якраз у бурю?

Падав щораз густіший дощ, з даху спливала потічками вода. Вона залила також гніздо моїх знайомих горобців.

Аж тоді я зрозумів, чому мати-горобчиха вигнала своїх діток з гнізда. Я переконався, що вона була дуже мудра пташина, бо передбачила, що її дітям загрожує небезпека: вода була б залила не тільки гніздо, але також її дітей.

Відомо, що всі тварини передбачають зміни погоди — дощ, громовицю, буревії. Передбачали й горобенята, і тому поховалися в гнізді. Але горобчиха якось мусіла знати, що під час великої зливи вода затопить гніздо. Значить, про це думала, а щоб думати, треба мати розум.

О. Залеський

Пояснення-словничок: билина трави — blade (of grass); жовтодзюб — луцьверінок, молоде пташеня з жовтими „заїдами” довкола дзьобика (yellow beaked, green-horn); оселя — home, settlement; ринва — бляшана рура, що нею спливає з даху дощова вода (rain-pipe); заглибина — hollow, cavity; рясний дощ — an abundant rain; навпаки — тут: on the contrary; передбачати — to foresee, to provide.

УПАЛА З ДРАБИНИ

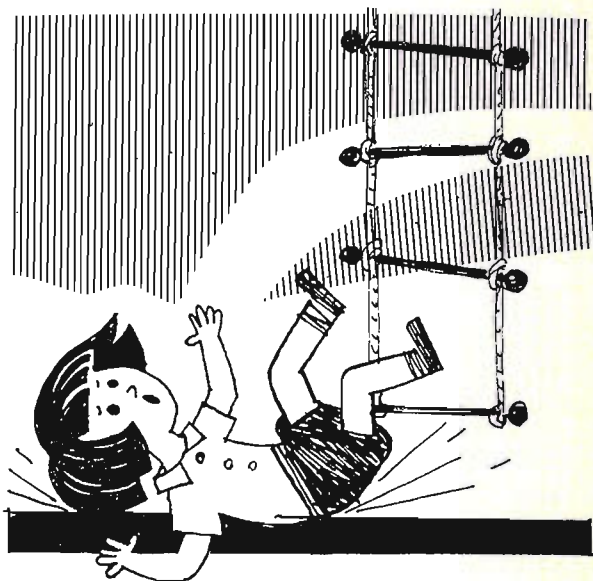
(Ілюстрація Ю. Козака)

Леся прибігла зі школи,
Усміхом личко сія:
— Знайте, сьогодні з драбини
Впала на руханці я.

Ярдів аж десять заввишки,
Знайте, драбина була.
Жваво я встала з підлоги,
Швидко додому пішла.

— Як це можливо? — сказала
Лесі сестричка мала.
— Чом не можливо? Я впала
З першого тільки щабля!..

Пояснення-словничок: сія — сіє, сяє; руханка — гімнастичні вправи (gymnastic or athletic exercises); щабель — step of a ladder.

З ДИТЯЧОГО ЖИТТЯ

З КОЛЯДОЮ НА „ВЕСЕЛКУ”

Учні школи українознавства св. Юра в Бостоні під проводом своєї учительки пані Н. Миколаєвич за-колядували 35 доларів на пресовий фонд „Веселки”. Ось вони, браві колядники: Надя Кавчак, Євген Николишин, Оксана Струж, Роман Ленів, Олесь Ленів, Алан Вінсор і Юрко Миколаєвич. Бракує на світлині Марусі Хром'як.

„Веселка” радіє, що має відданих читачів і перед-платників, які не жаліють труду й часу для свого жур-налу.

22-ге СІЧНЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПАРОХІЯЛЬНІЙ ШКОЛІ В ГАРТФОРДІ

Ігор Стельмах, учень восьмої класи україн-ської парохіяльної школи в Гартфорді, Кон., прислав такий допис:

На третій годині навчання зібралися ми під про-водом наших учителів у руханковій залі, щоб відзна-чити свято самостійности й незалежности України. Відкривши свято, управитель школи п. Р. Романишин розповів нам про візиту української делегації у губер-натора стейту Конектикат п. Демпсі.

Після слова пана директора учень 8-ої класи

І. Стельмах відчитав декларацію губернатора Демпсі, учениця 8-ої класи І. Рогняк — декларацію губерна-тора Волпі з Массачусетсу, а Х. Дутка, учениця 7-ої класи — декларацію посадника Гартфорду І. Кінсела.

Доповідь на тему „Проголошення самостійности України” виголосила учениця 8-ої класи О. Дутка. Про злуку всіх українських земель в єдину соборну державу говорила учениця 6-ої класи М. Тара. Вірш О. Олесь „Воля України” декламували учениці 7-ої класи М. Демкович та І. Пришляк, а Н. та Д. Кузьма, учениці 5-ої класи прочитали „Спогад про 22-ге Січ-ня”, що його уклали учні 5-ої класи.

„Стіна оголошень” була прикрашена вирізками з української та чужомовної преси про це українське на-ціональне свято. Ці вирізки зібрали учні різних клас. Вони також прикрасили стіну власними рисунками. В. Крамар, учень 8-ої класи, та Б. Павлічко, учень 6-ої класи, намалювали площу перед собором св. Софії в Києві. О. Кузьма, учень 6-ої класи, нарисовав по-стать невідомого українського січового стрільця, а Г. Чайківська, учениця 6-ої класи — відзнаку УСС. Учні нижчих клас нарисували тризуб та національний пра-пор. Найкращі рисунки зробили: Н. Воскобійник, С. Гришляк та М. Теслюк. Малюнок, який зображував соборність українських земель, виконали А. Левський і Н. Чернига.

Так учні парохіяльної школи в Гартфорді відзна-чили найбільше українське національне свято.

ВИПУСКНИКИ РІДНОЇ ШКОЛИ В БАЛЛАРАТІ — АВСТРАЛІЯ

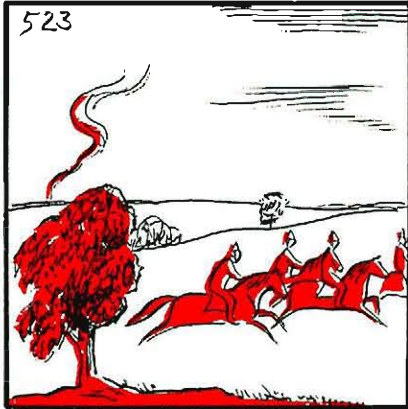
Після закінчення сімох клас учні Рідної школи в Бал-лараті (Вікторія, Австралія) вступили до Дворічної Школи Українознавства, якою керує і в якій навчає керівник Пласту пані А. Овчаренко. Минулого року в грудні відбулося закінчення шкільного, 1966-го року. На світлині учні 1-го та 2-го курсів школи, починаючи зліва: Юрко Ніжолок, Оля Фрис, Богдан Бурбан, Ві-ра Овчаренко, Петро Бурбан, Марійка Гарбич та Ігор Бурбан.

**БАТЬКИ, ВЧИТЕЛІ, ВИХОВНИКИ! ЧИ ВЖЕ ПЕРЕДПЛАТИЛИ „ВЕСЕЛКУ”? ЯКЩО НІ
— ЗРОБІТЬ ЦЕ НЕГАЙНО, ЩОБ ВАШІ ДІТИ СТАЛИ ЧИТАЧАМИ НАЙКРАЩОГО
ДИТЯЧОГО ЖУРНАЛУ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ.**

БОГДАН, КОЗАК-ХАРАКТЕРНИК ІСТОРИЧНА КАЗКА UKRAINIAN TALE БОHDAN, KOZAK-SORCERER

РОЗДІЛ XXXIV: НЕВИДНИЙ ГІСТЬ

CHAPTER XXXIV: THE INVISIBLE GUEST

Обдурені послушником, драгуни, не оглядаючись, рушили галопом у степ.

Fooled by the novice, the dragoons took off hurriedly into the steppe.

— Міцно прив'яжіть полонених до драбин! Хай тут трохи полежать! — наказав Богдан погоничам.

"Tie the prisoners to the ladders! Let them lie here a while!" — Bohdan commanded the drivers.

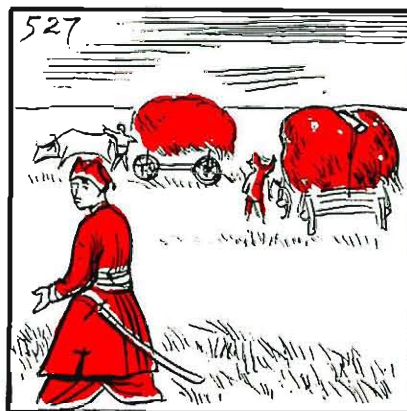
Тим часом послушник розповів Богданові, що в монастирі стоїть вороже військо.

In the meantime, the novice told Bohdan that the enemy soldiers were encamped in the monastery.

— Бери, брате, пару коней, біжи манівцями до козаків і розкажи, що діється в Крехіві! — шепнув Богдан

"Take a pair of horses, go straight to the Kozaks and tell them what is happening in Krekhiv," — whispered Bohdan.

— Гайда, хлопці, до монастиря! — гукнув Богдан погоничам і пішов в інший бік.

"Go back to the monastery, men!" — Bohdan told the drivers and took off himself in another direction.

Коли вози віддалилися від полонених, Богдан вернувся до погоничів: — Сховайте мене на возі в сіні!

As the wagons moved away from the prisoners, Bohdan caught up with the drivers and said, "Hide me in the hay!"

(Продовження буде)
(To be continued)